

A nyelv folyamatosan változik, sosem állandó.

A **nyelv művelés** a nyelvünk mai állapotát, működését, használatát vizsgálja.

A nyelv művelés **célja**:

- Az emberek minél jobban ismerjék a nyelv használati szabályait, és ennek megfelelően beszéljenek és írjanak
- A nyelv minél alkalmasabb legyen a nyelvhasználók igényeire és a világos közlésre

Két csoportja van a nyelv művelőknek

- naiv nyelv művelők: bárki lehet, aki fontosnak érzi, hogy mások helyesen használják a nyelvet (pl. amikor anyuka mondja a gyereknek, hogy „hát”-tal nem kezdünk mondatot, stb.)
- szakértő nyelv művelők (végzett nyelvészek, akik tudományosan, törvényileg és kulturálisan is próbálnak tenni valamit a helyes nyelvhasználat érdekében. Pl. Grétsy László)

Leggyakoribb nyelvhasználati problémák / hibák napjainkban:

- Töltelékszavak használata: *hát, izé, tök, ilyen*, stb.
- Túl sok szleng szó, kifejezés használata: - szerencse: *mák, mázli*, stb.
- meghal: *kipurcan, kinyíffan, feldobja a talpát*, stb.
- pénz: *zsé, lóvé, zseton, suska*, stb.
- Trágár, igénytelen szavak használata
- Aránytalanul sok szórövidítés: pl. *Balcsi, fürcsi, kari, tali, depi, cuki*, stb.
- Direkt helyesírás torzítás (főleg interneten, sms-ben): *cejetlek, naon, jah, vok*, stb.
- Elharapott szóvégek: pl. *azér’; mer’*, stb.
- „nákolás” – E/1 feltételes módban: *olvasnák, akarnák*, stb. (helytelen formák)
- „suk-sükölés”: szeretjük helyett *szerezzük*, látjuk helyett *lássuk* (helytelen formák)
- ikes igék E/1-ben kijelentő módban: dolgozom helyett *dolgozok*; eszem helyett *eszek* (helytelen formák)
- Névelők helytelen használata: *a Kati, a Tomi* (nevek elé nem szabadna kitenni!)
stb. (ide bármilyen egyéb nyelvhasználati problémát felsorolhatnak)

Fontos kérdések a mai nyelv művelésben:

1. Egyre erősebb az angol nyelv hatása

- Túl sok idegen szót használunk; ez hibának számít, ha van helyette rendes magyar megfelelője is a kifejezésnek. Pl. *happy, like, feeling, shopping*, stb.
Ezeket sokszor magyarosan toldalékoljuk: *feelinges, shoppingolok*, stb.
- sok idegen szó beépült már a nyelvünkbe; magyaros helyesírással írjuk őket, teljesen átvettük őket. pl. menedzser, hifi, CD, mobil, stb.
- a megoldás az angolosodás ellen az lenne, ha az új idegen kifejezések helyett létrehoznánk új magyar szavakat. Ez a **neologizmus**. Az új szavak létrehozására ma is írnak ki pályázatokat az egyes nyelvészeti folyóiratok. Neologizmussal keletkezett annak idején:

body building → *testépítés*

computer → *számítógép*

floppy → *lemez*

search → *tallózás*

2. Nyelvjárások fontossága

Fontos, hogy a magyarok felismerjék: aki vidéki és valamilyen nyelvjárást beszél, az ugyanolyan értékesen használja a magyar nyelvet, mint aki a köznyelvi formát beszéli. Emiatt a mai nyelv művelés kezdeményezése, hogy legyenek TV-ben, rádióban nyelvjárást beszélő riporterek is. (Pl. M1-en az egyik meteorológus)

Ami nehezíti a nyelv művelők munkáját:

- Egyre többször használnak a **sajtóban** is igénytelenebb nyelvi formákat. (Ilyenkor nincs meg a mérce, ami segítene az átlag embereknek a helyesebb nyelvhasználatban)
- Sajnos a **fiatalabbak** szinte fontosabbnak érzik az angol nyelv helyes használatát mint a magyarét. (Amíg az angolt ciki elrontani, addig a magyart direkt torzítani van, ahol menő..)

A nyelv művelés területei, eszközei:

A nyelv művelés legfontosabb területe az **oktatás**.

Ezen kívül különböző nyelv művelő **rádióműsorok** (*Beszélni nehéz, Édes anyanyelvünk*), **Tv műsorok** (*Álljunk meg egy szóra*), **internetes honlapok, folyóiratok** (*Magyar Nyelvőr*) és **kulturális rendezvények** (a *Magyar Nyelv Hete*) segítik a nyelv művelők munkáját.